

HA (JUR.) 3. semester

Ordinær eksamen 2021-2022

Skriftlig prøve i: 420141E007 Kreditret

Hjemmeopgave: 10 timer

Hjælpemidler: alle

RETTEVEJLEDNING

Følgende rettevejledning er udarbejdet med henblik på, at eksaminanden kan danne sig et overblik over, hvad de korrekte løsninger af opgaverne er. Den er derfor ikke udtryk for en idealbesvarelse. Det bemærkes, at opgaverne indgår med forskellig vægt i bedømmelsen. Det bemærkes endvidere, at der for hver eksaminand er tale om en konkret vurdering af, hvorvidt læringsmålene er opfyldt, og at der er tale om en helhedsvurdering, herunder hvorvidt der optræder grove fejl i besvarelsen. Særligt vægtet er evnen til at identificere en opgaves problemstilling(er), til sikkert at argumentere for dennes korrekte løsning med henvisninger til de relevante lovbestemmelser, juridiske principper og/eller retspraksis (modsat den blotte angivelse af den korrekte løsning), og til at formulere sig i et klart og juridisk korrekt sprog.

1. Forklar kort og præcist, på hvilke hovedpunkter virksomhedspant adskiller sig fra mere traditionelle former for pant, som virksomheder kan stille.

Spørgsmålet er bredt formuleret og fordrer derfor, at eksaminanden via sit overblik formår at afgrænse sig til relevante hovedpunkter.

Besvarelsen bør som sammenligningsgrundlag tage udgangspunkt i TL § 47 c om virksomhedspant. Eksaminanden skal kunne angive forskelle og ligheder i forhold til de traditionelle former for pant, som er relevante for virksomheder.

Indledningsvist skal virksomhedspantets ”flydende” karakter uddybes. Virksomhedspant omfatter, hvad virksomheden ejer og fremtidig erhverver, jf. TL § 47 c, stk. 1, 1. pkt., og omfanget er konkretiseret i TL § 47 c, stk. 3-4.

Eksaminanden skal kunne angive, hvorledes virksomhedspant adskiller sig fra det traditionelle specifikationskrav på pantsætningstidspunktet, som skal medføre, at der kan ske behørig identifikation på et senere fyldestgørelsestidspunkt, og bør angive,

hvorledes virksomhedspant navnlig bryder med forbuddet mod generalpant i TL § 47 a og forbuddet mod pant i samlinger (tingsindbegreb) i TL § 47 b.

Eksaminanden skal formå at sammenholde, hvad virksomhedspantet kan omfatte, jf. TL § 47 c, stk. 3, og ikke omfatter, jf. TL § 47 c, stk. 4, i forhold til mere traditionelle former for pant, som virksomheder kan stille. Som sammenligningsgrundlag kan for eksempel goodwill, simple fordringer og besætningsbegrebet inddrages. Også forholdet til TL § 47 d om fordringspant kan inddrages.

Forholdet til pant i en virksomheds faste ejendom, og hvad dertil hører, skal inddrages. Særligt TL § 37 og § 47 b, stk. 2, om virksomhedens driftsinventar og driftsmateriel bør nævnes. Her kan eksaminanden fremhæve, at virksomhedspant ikke omfatter aktiver, der omtales i TL § 47 c, stk. 4, herunder driftsinventar og driftsmateriel omfattet af TL § 37.

Endvidere bør forholdet til underpant i løsøre, jf. TL § 47, behandles. Pant i simple fordringer, jf. GBL § 31 analogt, og factoring kan med fordel behandles. Behandles håndpant, bør eksaminanden udover at kunne udsondre relevante aktiver også kunne tydeliggøre ulemper ved rådighedsberøvelse som sikringsakt. Ejendomsforbehold og anden tinglig ret kan også behandles.

Endelig er det nærliggende at angive, hvorledes virksomhedspant adskiller sig fra traditionelle former for pant i forhold til stiftelse (skadesløsbrev eller ejerpantebrev, jf. TL § 47 c, stk. 1, 1. pkt.), hvem der kan være panthaver (forbuddet mod nærtstående i TL § 47 e, stk. 1, 1. pkt.), kreditorskifte/overdragelighed (især TL § 47 c, stk. 2, 2. pkt. om skadesløsbreve), udlæg (TL § 47 c, stk. 5) og konkurs (især TL § 47 f, stk. 1, KL § 27, stk. 3-4, og KL § 70 a).

Det trækker op, at der i besvarelsen tages højde for, at der er tale om en tømrvirksomhed, hvor flere aktiver kan være at finde ude på byggepladser o.l.

PENSUM:

Peer Schaumburg-Müller & Erik Werlauff: Kreditretten, 7. udg. 2021, s. 243-271 (især s. 244 og s. 269-271) om TL § 37, § 47 b, stk. 2, og TL §§ 47 c og d, og kap. 3-5 om anden sikkerhed.

2. I hvilket omfang kan F-Finans A/S kræve betaling af Torben Trige?

Spørgsmålet er, hvorvidt Torben Trige kan gøre sin indsigelse gældende over for F-Finans A/S.

Formuleringen »til den, som har dette gælds-brev i sin besiddelse« medfører, at der er tale om et ihændehavergælds-brev, jf. GBL § 11, stk. 2, nr. 1, og der foreligger med andre ord et omsætningsgælds-brev. Erhververen F-Finans A/S har i god tro fået

gældsrevet i hænde, jf. GBL § 15, og F-Finans A/S er som ihændebruger legitimeret som kreditor i henhold til GBL § 13.

Torben Trige har som debitor en indsigelse fra det retsforhold, som gav anledning til gældsrevets udstedelse, jf. GBL § 15, stk. 1, 2. led, da hævlebænken lider af væsentlige mangler, som er skjulte (latente) på leveringstidspunktet, dvs. ved risikoens overgang, jf. KBL § 44. En sådan svag indsigelse mistes.

Løses opgaven ved, at Torben Trige har et konnekt modkrav, som ønskes modregnet i gældsrevsfordringen, bliver resultatet det samme, da betingelserne for modregning ikke er opfyldt, jf. GBL § 18. Ved konnekt modregning følger modregningsmuligheden endda reglerne om indsigelser, jf. GBL § 18, stk. 2.

Torben Trige kan derfor hverken gøre indsigelser eller modkrav gældende over for F-Finans A/S. På forfaldstidspunktet kan F-Finans A/S herefter afkræve Torben Trige hele det pålydende beløb mod udlevering af gældsrevet, jf. GBL § 21, stk. 1.

Kreditaftaleloven finder ikke anvendelse på omkostningsfri kreditaftaler, jf. KAL § 3, stk. 1, nr. 1, 1. pkt. Ifølge opgaveteksten er der tale om »et samlet, uforrentet beløb på kr. 50.000«, hvorfor gældsrevet må antages at være uden omkostninger. Ydermere er der tale om et ikke-forbrugerforhold, jf. KAL § 4, nr. 1 modsætningsvist. Det understreger, at det er forkert at løse opgaven på grundlag af KAL § 31 og § 33, idet lovens kapitel 11, jf. § 2, ikke henviser til disse bestemmelser.

PENSUM:

Peer Schaumburg-Müller & Erik Werlauff: Kreditretten, 7. udg. 2021, s. 81-92.

3. Hvorledes er retsstillingen, hvad angår a) savmaskinen og b) plænetraktoren?

a) Savmaskinen

Hovedspørgsmålet er, hvem der er berettiget til at søge sig fyldestgjort i savmaskinen.

Først undersøges det, hvorvidt Håndværkerhuset A/S har taget et gyldigt ejendomsforbehold i savmaskinen.

Der er tale om et ikke-forbrugerkøb, jf. KAL § 4, nr. 1 modsætningsvist, da Torben Trige køber savmaskinen til brug for sit erhverv. Lovens kapitel 11 finder derfor anvendelse, jf. KAL § 2. Aftalen er ikke omfattet af lovens undtagelser i KAL § 3.

Håndværkerhuset A/S forbeholder sig ved salget retten til at tage savmaskinen tilbage, hvis Torben Trige ikke betaler til tiden. Der er således indgået en klar aftale om et ejendomsforbehold, jf. KAL § 4, nr. 16. Det solgte er endvidere behørigt specificeret og individualiseret i aftalen. Betingelserne for et gyldigt ejendomsforbehold i KAL § 34 finder ifølge KAL § 2, jf. § 50, stk. 1, anvendelse, hvilket dog ikke gælder

udbetalingskravet i KAL § 34, stk. 1, nr. 4, jf. KAL § 50, stk. 2. Betingelserne i KAL § 34, stk. 1, nr. 1-3, skal således være opfyldte. De enkelte momenter bør udførligt behandles af eksaminanden, som på grundlag heraf skal konkludere, at ejendomsforbeholdet er gyldigt taget.

Dernæst undersøges det, om savmaskinen er omfattet af Bov Bank A/S' pant i tømmerfirmaets faste ejendom, som er behørigt tinglyst og dermed sikret i medfør af TL § 1. Eksaminanden bør afvise, at maskinen omfattes af TL § 38 om såkaldt standardtilbehør »indlagt i bygningen« til brug for denne. Dernæst skal anvendelsen af TL § 37 behandles, da savmaskinen befinder sig på virksomhedens ejendom og anvendes der. Ejendommen er varigt indrettet til tømmervirksomhed, og savmaskinen må betegnes som dertil hørende driftsinventar. Som udgangspunkt omfatter en tinglyst panteret i ejendommen også dette inventar, jf. TL § 37. Da TL § 37 ikke er en ekstinktionsregel, får Bov Bank A/S som panthaver dog ikke en bedre ret end Torben Trige som pantsætter. Håndværkerhuset A/S har betinget sig et gyldigt ejendomsforbehold før genstandenes faktiske inddragelse i virksomheden, og ejendomsforbeholdet anfægtes derfor ikke af Bov Bank A/S' panteret i ejendommen.

Håndværkerhuset A/S angiver at ville tage savmaskinen tilbage den 16. december 2021, hvis Torben Trige ikke betaler sine endnu ikke erlagte ydelser. Efter KAL § 29, stk. 1, kræves det, for at Håndværkerhuset A/S kan tilbagetage savmaskinen, at Torben Trige er udeblevet med betaling 30 dage efter forfaldstiden, som er den 1. december 2021. Denne betingelse er ikke opfyldt, og Håndværkerhuset A/S må derfor vente til den 31. december 2021 med at tage savmaskinen tilbage. Desuden skal det forfaldne beløb udgøre en i KAL § 29, stk. 2, angivet bestemt del af det samlede beløb, der skal betales, jf. KAL § 4, nr. 8. Da det forfaldne beløb udgør hele restfordringen, er denne betingelse dog opfyldt, jf. KAL § 29, stk. 2, nr. 3.

Håndværkerhuset A/S har herefter mulighed for indenretlig tilbagetagelse af savmaskinen efter KAL § 36, stk. 1, idet KAL § 35 kun finder anvendelse i forbruger køb, jf. KAL § 50, stk. 2. Torben Trige protesterer imod tilbagetagelsen under angivelse af, at savmaskinen er nødvendig for tømmerfirmaet. Uanset om Torben Trige måtte hæfte personligt for tømmerfirmaet, er savmaskinen hverken omfattet af RPL § 509, stk. 1 om trangsbeneficiet, eller RPL § 515, stk. 2 om genstande af særlig personlig betydning, jf. KAL § 36, stk. 3.

Det bemærkes, at kreditaftaleloven ikke fraviges til skade for køberen ifølge et køb med ejendomsforbehold, jf. KAL § 7, stk. 2, 2. pkt.

b) Plænetraktoren

Spørgsmålet er, om Håndværkerhuset A/S eller Kurt Krag har ret til plænetraktoren.

Det oplyses i opgaveteksten, at Torben Trige køber plænetraktoren til privat brug, og at den bliver leveret på hans bopæl. Torben Trige handler derfor uden for sit erhverv og er således omfattet af forbrugerbegrebet i KAL § 4, nr. 1. Kreditydelsen sker som led i

Håndværkerhuset A/S' erhvervsmæssige virksomhed, jf. KAL § 4, nr. 2. Kreditaftaleloven finder derfor anvendelse, jf. KAL § 1, stk. 1. Aftalen er ikke omfattet af lovens undtagelser i KAL § 3.

Håndværkerhuset A/S kan som kreditsælger, jf. KAL § 4, nr. 15, ikke i forbindelse med aftalens indgåelse eller leveringen af det solgte få pant i dette til sikkerhed for, at forbrugeren opfylder sine forpligtelser, jf. KAL § 21, stk. 1. Det forhold, at det ugyldige underpant tinglyses i personbogen, gør ikke panteretten gyldig.

Betingelserne for et gyldigt ejendomsforbehold er ikke opfyldt. Eksaminanden bør i den forbindelse fremhæve, at Håndværkerhuset A/S ikke er fyldestgjort for 20 procent af plænetraktorens kontantpris, jf. KAL § 34, stk. 1, nr. 4. Udlægshaver Kurt Krag opnår følgelig ret til plænetraktoren. Det trækker op, hvis eksaminanden i den forbindelse behørigt omtaler retsplejelovens regler om udlæg, særligt RPL § 478 og § 508, og udviser forståelse herfor. Det bemærkes, at en plænetraktor ikke er omfattet af de omtalte køretøjer i TL § 42 c og kravet om tinglysning i bilbogen efter TL § 42 d. En behandling af henvisningsretten i KAL § 30, stk. 2, er i denne sammenhæng unødvendig.

PENSUM:

Hans Henrik Edlund (red.): Dansk Privatret. HA/HD – studiebrug, 21. udg. 2020, s. 557 (udlæg i løsøre).

Peer Schaumburg-Müller & Erik Werlauff: Kreditretten, 7. udg. 2021, s. 106-110 (forbrugerbegrebet og kreditaftalelovens anvendelsesområde), s. 112 f. (KAL § 21 og § 30, stk. 2), s. 177-187 (ejendomsforbehold) og s. 244-250 (TL § 37).

4. Hvorledes er retsstillingen, for så vidt angår a) gælds brevet lydende på Inge Isaksen, b) gælds brevet lydende på Carl Carlsen, c) fræsemaskinen og d) Katja Andersens kaution?

a) Gælds brevet udstedt af Inge Isaksen

Spørgsmålet er, om Håndværkerhuset A/S' pant i gælds brevet er omstødeligt.

Skifteretten modtog konkursbegæring den 1. oktober 2021, hvilket udgør fristdagen, jf. KL § 1, stk. 1, nr. 1, og Håndværkerhuset A/S er ikke nærtstående, jf. KL § 2 modsætningsvist.

Da der ikke er tale om overdragelse til eje (betaling), finder KL § 67 ikke anvendelse. I stedet er der tale om en sikkerhed (panteret), som ikke er tilsagt Håndværkerhuset A/S ved gældens stiftelse. Sidstnævnte disposition kan omstødes efter KL § 70, stk. 1, 1. pkt., hvis den er foregået inden for de sidste tre måneder inden fristdagen. Da sikringsakten fandt sted den 2. juli 2021 og derfor inden for 3 måneder før fristdagen, er den tidsmæssige betingelse for omstødelse opfyldt, jf. KL § 73; dette gælder, uanset om der er tale om et simpelt gælds brev (hvilket det mest nærliggende må antages at være), hvor

sikringsakten denunciation (i opgaveteksten ”meddelelse”) er iagttaget i medfør af GBL § 31, eller et negotiabelt gælds-brev, jf. GBL § 11, stk. 2, hvor sikringsakten ihændehavelse (i opgaveteksten ”modtog”) forekommer at være iagttaget i medfør af GBL § 22. Retsvirkningen følger af KL § 75, stk. 1. Hvorvidt den begunstigede i det hele taget har vundet en berigelse, som han kan fralægge sig, kan i den forbindelse behandles.

Eksaminanden skal behandle generalklausulen i KL § 74, hvis anvendelsen af de øvrige objektive omstødelsesregler i KL §§ 64-71 afvises. Der er ud fra opgaveteksten ikke tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, om konkursboet kan løfte bevisbyrden med hensyn til, om Håndværkerhuset A/S kendte eller burde kende Didrik Didriksens insolvens og de omstændigheder, som gjorde dispositionen utilbørlig. Statuerer eksaminanden omstødelse efter KL § 74, beror tilbagebetalingskravet på KL § 76.

Håndværkerhuset A/S vil efter en omstødelse af pantet alene have simpelt krav på kr. 350.000 i konkursboet, jf. KL § 97.

b) Gælds-brevet udstedt af Carl Carlsen

Spørgsmålet er, om Håndværkerhuset A/S’ pant i gælds-brevet udstedt af Carl Carlsen er omstødeligt. De samme betragtninger som under punkt 4a) gør sig derfor gældende med følgende ændring: Aftalen om levering af materialer blev indgået den 2. juli 2021, hvor gælds-brevet blev anvendt som betaling. Da der er tale om sikkerhed for ”ny” gæld, kan der ikke ske omstødelse efter KL § 70. Til gengæld vil der kunne ske omstødelse efter KL § 67 om betaling med usædvanlige betalingsmidler. Eksaminanden skal under den nærmere behandling af KL § 67 afvise, at betalingen under hensyn til omstændighederne fremtræder som ordinær. Der er intet i opgaveteksten, som indikerer andet.

c) Fræsemaskinen

Håndværkerhuset A/S har et gyldigt ejendomsforbehold i fræsemaskinen og er derfor separatist i Didrik Didriksens konkursbo, jf. KL § 82, og kan derfor uden boets samtykke tage det solgte tilbage under iagttagelse af reglerne i KAL kap. 10. På grund af uklarhed i pensum godtages en henvisning til KL § 91, stk. 1, som værende korrekt. Fræsemaskinen skal derfor udleveres til Håndværkerhuset A/S.

d) Kautionsforpligtelsen

Spørgsmålet er, om Bov Bank A/S kan gøre kautionsforpligtelsen gældende over for Katja Andersen.

Eftersom intet andet er aftalt, gælder det deklatoriske udgangspunkt om, at der er tale om simpel kaution. Betalingstiden er indtruffet som følge af, at Didrik Didriksen er begæret konkurs.

Da der er tale om en kautionsforpligtelse uden for erhvervsforhold (privat kaution) over for en bank, finder FIL § 48 anvendelse. I den forbindelse er informationspligten

i stk. 1 ikke opfyldt, hvorfor banken kun kan gøre kautionsforpligtelsen gældende, såfremt kautionisten på anden vis har haft et forsvarligt grundlag for at bedømme de risici, der var forbundet med at indgå kautionsforpligtelsen, jf. stk. 2. Sidstnævnte synes ikke at være tilfældet. Eksaminanden bør i øvrigt se, at Katja Andersen kan gøre den indsigelse gældende, at der er tale om kaution for et nødlidende erhvervsengagement og altså uden likviditetstilførsel til Didrik Didriksen. Endvidere foreligger der en ubegrænset alskyldskaution og således en manglende efterlevelse af stk. 4 om, at en kautionist ikke kan hæfte for et beløb, der er større end lånets hovedstol eller kreditens maksimum ved kautionsaftalens indgåelse. Herudover kan en aftalt kautionsforpligtelse efter stk. 1 tilsidesættes helt eller delvist, da den efter alt at dømme står i misforhold til kautionistens økonomi, jf. stk. 10. Endelig vil generalklausulen i aftalelovens § 36 og § 38 c kunne anvendes i øvrigt i forhold til kautionsforpligtelsen, hvor eksaminanden nærliggende kan inddrage betragtninger fra *U 2010.1628 H* om sønnen, der var landmand.

Idet eksaminandens udførlige behandling af ovennævnte vægtes, vil det korrekte resultat være, at Bov Bank A/S ikke vil kunne gøre kautionsforpligtelsen gældende, hvilket især baseres på FIL § 48, stk. 2. Bov Bank A/S må derfor anmelde sit krav som simpel kreditor, jf. KL § 97, i Didrik Didriksens konkursbo.

PENSUM:

Hans Henrik Edlund (red.): Dansk Privatret. HA/HD – studiebrug, 21. udg. 2020, s. 547 (tredjemands ret, KL § 82), s. 566 f. (fristdagssystemet), s. 568-572 (omstødelse, KL § 67 og § 70) og s. 574 (KL § 74).

Peer Schaumburg-Müller & Erik Werlauff: Kreditretten, 7. udg. 2021, s. 131 f. og 195 (KL § 82 og § 91) og især s. 391-395 (privat kaution), s. 397-399 (simpel kaution), s. 408-410 (ubegrænset kaution) og s. 426-440 (indsigelser).